

L' ART DEL PAGÈS

Secció d' agricultura pràctica

Conferencias al I. A. C. de S. Isidro.

Lo dimecres 21 comensà la sèrie de conferencias públiques que ha acordat celebrar l' Institut agrícola català de Sant Isidro, en son local del carrer de la Porta-ferrisa; essent lo primer tema que 's posà à discussió, lo següent:

Varietats de ceps americans mes importants pera 'l nostre pays, segons las condicions del terreno. En vista de la necessitat d' admetre ceps americans, convé usar las varietats de producció directa, ó las que serveixen de porta-empelt. — Cultius que poden entreposarse ab lo cep; primerament, sense perjudicar-lo y segonament, pera substituhir-lo.

Presidí D. Ramon de Manjarrés, comensant per donar una idea general del tema y ferhi aclaracions molt adequadas. Com à President de la «Secció Científica y de Foment» à qual ponencia havia sotmés l' I. A. C. los punts anunciats, invità à sos consócis pera que en conversació familiar fessin ús de la paraula, à fi de dilucidar lo tema posat à discussió en la ordre del dia.

Ab escassa concurrència; lo qual es de dordre, tractantse d' assumptos tan directament importants pera 'ls sócis del I. A., inicià aquesta sèrie de conferencias, lo Director de L' ART DEL PAGÈS, individu de dita Secció, parlant després los Srs. Ferrán (Félix), Puig (Joseph), Lleó (Modest) y Tarrés.

Lo Sr. Tobella (Francisco X.) comensà parlant de la admisió dels ceps americans, com un *paliatiu* pera cullir vi

en los terrenos filoxerats, ja que *avuy per avuy*, ni 'ls insecticides y remeys preconisats fins ara bastavan á contenir la plaga en los punts ahont aquesta 'ls havia invadit d' una manera intensiva. Abogá per la idea de reduhir las classes de producció directa al menor número possible y las porta-empelts també, citantne cinch, en plena producció, de las que 's coneixen resultats en la hisenda que D. Joseph Tobella prosseheix á Sant Pol de mar, ó siga en nostra Costa Litoral ó de Llevant; essent aquestas las següents:

Jacquez, com á porta-empelt y passable productor directe, pera 'ls terrenos argilenchs; *Taylor*, pera 'ls mitjans; *Rtparia*, pera 'ls sorrenchs; *Solonis*, pera 'ls negadivols (pantanosos) y *Rupestres*, pera tots en general y especialment pera 'ls magres. Los quatre últims com á porta-empelts exclusivament. Terminá excitant al Institut pera que s' ocupi de la pitjor de las filoxeras y dels millors cepcs americans, aixó es: d' aturar la fabricació de vins artificials, que fá impossible s' adinerin los naturals, en perjudici del pagés y de la salut del consumidor.

A continuació lo Sr. D. Felix Ferran afirmá ab algunas notas prácticas lo manifestat per lo Sr. Tobella; corroborantho també D. Joseph Puig, ab datos de sa hisenda, en Sant Cebriá de Vallalta, després d' haver fet algunas excursions per lo Mitx-dia de Fransa, ab lo fi d' estudiar la qüestió agrícola sobre 'l terreno.

D. Modest Lleó, semblava disentar de sos antecessors, aixís com lo Sr. Tarrés, donchs mentres aquell indicava la necessitat de fer probas y la impossibilitat de fixar lo tema en concret, tal com l' exposava l' Institut, l' altre no veyá encara perill imminent pera la substitució de nostres cepcs europeus ab los americans preconisats.

Lo Sr. Tobella torná á fer ús de la paraula pera demostrar als Srs. Lleó y Tarrés, que en efecte no dissentia d' ells, si bé se mirava la síntesis de son parlament, donchs, en vista de la impossibilitat d' aturar la plaga, era un mal convenient la substitució, creyent podia fixarse 'l tema d' una manera bastant concreta pera que 'l pagés no divagui tant y sápigam de moment á que atendre 's.

En aquest estat se suspengué la conversació, per lo avansat de la hora, á fi de continuarla 'l 23, de la cual seguirem donantne noticia als lectors de L' ART DEL PAGÉS.

La erinosis y lo mildiu.

S' ha presentat en aquesta comarca (litoral), com succeheix casi tots los anys, en mes ó menos intensitat, la *erinosis* (*phylloxera vitis*), malura que no es perillosa pera la vinya, molt diferent del *mildiu* (*peronospora viticola*), tant per sa naturalesa, com per sos efectes; no obstant, los viticultors, y sobre tot los parcers la confonen, de qual confusió n' ha sortit una alarma infundada, però fins á cert punt beneficiosa pera ells, porque estant persuadits com ho están de que aquella plaga es lo mildiu, s' han apressat á emplear los polvos anti-criptogámichs, preparantse molts pera aplicar lo *caldo bordelès*; primer, los polvos y després lo caldo, essent aquesta la única manera de que puga salvarse la cullita, á pesar de presentarse un any dels mes apropósit pera 'l desentrrotllo de tan terrible plaga. La apatía y desconfiansa del any passat, foren la causa del desastre que molts experimentáren, donchs se plegaren de braços contemplant com lo devastador parássit destruhia 'ls vinyats. A la activitat y pericia d' uns quants que aplicáren los remeys adequats y oportunament, se deu lo bon éxit y l' entusiasme que s' observa aquest any, però regna tal desgabell y confusió en los remeys que s' emplean, que no dubtém serán molts los que sufrirán desenganys, perdent sino tota, gran part de la cullita.

Alguns han experimentat ja las consecüencias d' haber empleat sofres compostos mal preparats, y tal vegada massa carregats de sulfat de coure, donchs han cremat los brots dels ceps. Havém vist vinyas en las quals s' havia aplicat lo sofre compost al 5 per 100 de sulfat, que fan llástima de mirar, mentres en las vinyas en las quals s' ha aplicat lo sofre compost ab lo 6 per 100 de sulfat y una part de cals en abundancia, no se veu cap senyal de que hajan sigut cremadas; molt al contrari, presentan millor aspecte; per lo tant, cuydado ab los polvos que se recomanan y se venen.

La alarma causada per la aparició de la *erinosis* no es del tot infundada, per quant havém observat ja algunas fulles atacadas d' aquesta malura y altres de *mildiu*, encara que pocas, de manera que hem de vigilar molt si volém

lliurar á nostres vinyats de la plaga que 'ls vé á sobre, y no hi ha que descuydarse, ni ferse ilusions, donchs en las vinyas ufanosas y ubagas, á mes d' aplicarse 'l sofre compost ben *preparat* y *dossificat*, s' hi ha d' aplicar la barreja *bordelesa* si volen salvar la totalitat de la cullita.

PERE ALMERA.

Sant Joan de Vilassar, 1 Maig de 1890.

Secció de noticias agricolas.

Allá van projectes.—Lo ministre de Foment, senyor duch de Veragua, y 'l Director general d' agricultura, senyor Compte de Sant Bernardo, preparan varios projectes de lley en benefici de la agricultura.

Se parla d' una lley agraria que reemplassia á la actual, quasi en complet desús; d' altrás sobre població y colonias rurals, crédit agrícola y plagas; reformas del Consell Superior de Agricultura; organisació de la estadística agrícola; transformació de la associació de criadors de bestiar; restabliment dels concursos de fincas y treballadors agricolas; organisació de estacions, laboratoris y demés centres, que sols existeixen en la *Gaceta*; celebració d' una Exposició de vins y olis; nou Reglament del Institut agrícola de Alfonso XII y reorganissació del personal agrónomich.

Molts projectes nos semblan.

Avingudas.—Las ayguas que han aumentat darrerament lo caudal del Ebro, procedian del Segre. Aquest riu sufri una considerable crecscuda, degut als forts ayguats que caygueren per allí, en particular per la part d' Urgell, en qual regió lo temporal causá grans desperfectes en los camps.

Celler col·lectiu.—Lo sindicat vinícola de Tudela estudia la forma d' establir en aquella ciutat un celler col·lectiu per associació de propietaris, del qual surtian elaborats los vins de la manera mes perfecta possible.

Concurs.—A Tarragona s' ha obert un concurs en lo que se concedirá un premi de 1,000 pessetas al autor de la millor cartilla que tracti de las malalties filoparassitarias de la vinya y medis pera combátrelas.

De «Lo Catalanista» de Sabadell.—S' ha desistit de celebrar en la pròxima Festa Major la Exposició de productes locals iniciada pel *Foment Mercantil, Industrial y Agrícola* d' aquesta ciutat.

Pera aquells dies, lo Gremi d' Agricultors del *Foment* disposa una sessió d' agricultura pràctica y demostrativa, en la que disertaran nostre distingit compatrici 'l Dr. Don Francisco de P. Benessat y l' intel·ligent perit agrònom Don Francisco X. Tobella, Director de *L' Art del Pagés*.

Esperits d' industria.—Una important Societat sueca tracta de fundar algunes fàbriques pera la destilació d' esperits d' industria á Valls, Montblanch y Vilaseca, en la província de Tarragona.

Invasio filoxèrica.—S' assegura que en distints vinyats del terme municipal de Sant Quirce de Tarrassa han aparegut extensas tacas filoxèriques que amenassan pendre grans proporcions.

Lleyda.—Entre 'l bestiar de llana que pastura en lo terme de Montagut, s' ha desenrotllat la hidrofobia, y lo governador ha manat al subdelegat de veterinaria que vagi á estudiar y proposar lo convenient.

Mala noticia.—Trista pintura es la que fá *El Norte de Aragon* de la situació perque atravessa la classe agricultora de la província de Huesca.

Geladas, pedregadas y plagas que durant cinch anys consecutius han arrebatat las cullitas á casi tots los pobles de la província; centenars de families que van á buscar en terras extranyas un trós de pá que no troban en aquella ahont nasqueren; agents executius que en nom de la Hisenda pública adjudican al Estat las improductivas fincas que á aquells pagesos quedan, perque no han pogut atendre á las moltas y gravosas càrregas que sobre ells pesan.

Aixó es lo que ressalta del cuadro ab negres colors pintat per lo diari oscense.

Y es lo mes trist del cás que en lo cuadro no hi ha res d' exageració, y que no sols es reflexo de la situació d' una província, sino copia fidel y exacta de lo que en gran part del territori espanyol passa.

Mildiu.—Avisan de Barbastre que 'l *mildiu* ha invadit aquell terme municipal, fa ja bastants dias.

Un viticultor competent diu haver notat en una vinya situada á un kilómetro de la ciutat de Sabadell, terme de Ca 'N Bosch, la existencia del *mildiu* en uns ceps. Los demás ceps del voltant se veyan, per ara, lliures de tan funesta plaga. Aixó s' experimentá fa uns quinze dias.

En uns ceps d' un vinyat situat á un kilómetro de Tarrassa s' observá ja la existencia del *mildiu*, també á mitjans d' aquet mes.

Ab fetxa 6 d' aquet mes, D. P. Rovira, en *La Comarca del Noya* diu, que per lo cantó d' Avinyonet s' havia vist una taca de *mildiu* y s' havia comensat á sulfatar.

Ho trasladém á qui saben nostres lectors digué, en conferencia pública, que 'l *mildiu* no deixava veure 's fins á la última desena de Maig.

Plagas.—En los olivars de la montanya de Tarrassa ha aparegut una nova plaga, segons sembla de cuquets, que assecan los brots, y si aixís continua, convertirá en llenya totas las oliveras de la Provincia de Barcelona.

Propaganda rural.—Lo Gremi de Pagesos de Sabadell fa temps está recorrent tots los pobles de sa comarca pera la instalació de la primera *Caixa de prestams rurals*, que espera poder establir, á no tardar.

Demá será al poble de Ripollet, ahont hi assistirán los de Moncada y Sardanyola; disposats com los demás á secundar las elevadas miras del citat Gremi.

Sembra de cotó.—Per alguns pagesos de Andalucía se tracta de cambiar lo cultiu y sembrar novament lo cotó, en comptes de la canya, com vé fentse avuy, donchs segons càlculs te majors ventatjas en vista dels preus y rendiments que aquell cultiu ofereix.

Ja s' ha fet una important demanda de llevar en lo Japó pera sembrarla tot seguit.

Son dignes d' alabansa los esforços que están fent los pagesos de Motril pera millorar sa situació.

En vista dels bons preus á que 's cotisa lo cotó y de lo negre que 's presenta lo pervenir pera 'ls culliters de canya,

son molts los pagesos d' aquells encontorns que están sembrant cotó.

50 sachs de llevar d' Egipte que portá un pagés, s' han distribuhit per complert. S' ha fet altra demanda de llevar pera satisfer la crescuda demanda de la mateixa.

Se calcula que en lo plasso de tres anys la meytat de la vega de Motril estará sembrada de cotó.

Mercats, firas y cullitas.

Barcelona.—Han comensat á arribar al port barcos carregats de blats de segona cullita.

Reus.—Segons dihuen los pagesos, las cullitas presentan fins ara excelent aspecte.

Sant Cugat del Vallés.—Las cullitas, en general, per ara se presentan bastant regulars, especialment la de grans. Los pagesos ruixan los ceps ab las disoluciones de sulfat de coure pera combatre las invasions del *mildiu*.

Tivisa.—La cullita d' admetllas de Tivisa, principal riqueza d' aquella població, ha quedat tan deserta y reduhida á consecuencia dels excessius frets d' aquesta estació, que apenas si arribará á la cuarta part dels demès anys. En los demès pobles de la Ribera en los que en major ó menor escala se cultiva l' admetlla, apenas arribará á la meytat de la natural producció.

Valladolid.—La cantitat de blat enviada á Catalunya en los primers quatre mesos ha sigut de 1,200 vagons ó sia 300,000 fanegas, mentres que en igual período del any anterior sols se vengueren á Catalunya de la propia regió, 800 vagons ab fanegas 200,000 lo que representa un aument en l' any actual de 400 vagons y 100,000 fanegas de grá.

Cereals, olis y vins.

VINS.

Fransa.—Los mercats de vins de Fransa están en alsa. En los nostres se nota gran fermesa.

Los mercats de vins de Fransa ofereixen molt bona tendencia pera los tenedors; las existencias son relativament curtas y la demanda aumenta, per lo qual s' espera franch moviment d' alsa en las procedencias del extranger.

Los vins del pays donan lloch á revendas ab bonas primas pera los primers compradors.

De Cette diuhen que la importació de vins espanyols ha disminuït en gran manera per estar molt adelantada la venda en las provincias de Castelló, Alicante, Valencia, Murcia y Albacete, y haber sigut molt reduhida la última cullita en las de Catalunya, Aragón, Navarra y las Riojas.

Es tan general com fundada la creencia de que 'ls vins que 's conservan en bonas condicions, tindrán bons preus aquest estiu, y pot esser avans.

Rioja.—La demanda de vins s' ha reanimat un xich en las Riojas, acusant los preus molta fermesa.

CALENDARI PATOLOGICH-AGRÍCOLA.

MAIG

Antracnosis.—En lo departament de la Gironda (Fransa) usan contra l' Antracnosis lo següent procediment:

Quan en la brotada los ceps ostentan quatre ó cinch fulles, hi aplican cals hidràulica en pols, efectuant aquesta operació de bon mati quan per efecte de la rosada las fulles son encara mulladas. Ab aquest remey tant senzill, s' obtenen excelents resultats que han sigut prou pera curar moltas vinyas atacadas de tan terrible malaltia.

Vegis lo *Calendari patològich-agrícola* del número 416, corresponent al 22 de Febrer últim, ahont se tractá extensament d' aquesta malura.

IMPRESA DE VÍCTOR BERDÓS Y FELIU, MOLAS, 31--BARCELONA